

LECH BUCZEK

ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA NA PÓŁWYSPIE KOREAŃSKIM ZA RZĄDÓW KIM DZONG UNA

WPROWADZENIE

Kwestie bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim stanowią aktualny i poważny problem na płaszczyźnie bezpieczeństwa regionalnego i międzynarodowego. Po objęciu władzy przez Kim Dzong Una w 2011 r. wielu ekspertów zastanawiało się, czy uda mu się ugruntować władzę, czy ktoś z aparatu państwowego (partii lub armii) będzie sprawował realną władzę w KRL-D¹. Ostatnie lata wskazują, iż następcą Kim Dzong-Ila (1994-2011) wzmacnia swoją władzę eliminując potencjalnych przeciwników politycznych i kontynuuje dzieła ojca rozwijając program atomowy i raketowy. Działania te mają poważny wpływ na destabilizację sytuacji w regionie.

W ramach problemu bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim można wskazać trzy zagadnienia.

Po pierwsze, program nuklearny oraz raketowy Korei Północnej, uważany za jedno z największych zagrożeń dla bezpieczeństwa w regionie, paradoksalnie z punktu widzenia Korei Północnej jest traktowany jako najważniejszy gwarant jej bezpieczeństwa.

Po drugie, zagrożenia wojną między państwami koreańskimi i ewentualne reperkusje konfliktu. Formalnie od wybuchu wojny koreańskiej (1950-1953) państwa te pozostają w stanie wojny, gdyż podpisały jedynie porozumienie

---

Dr LECH BUCZEK – adiunkt Katedry Nauk o Polityce, Instytut Europeistyki, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, ul. Społeczna 1, 20-047 Lublin; e-mail: lbuczek@kul.lublin.pl

¹ KRL-D – Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna potocznie zwana Koreą Północną.

rozejmowe², a nie traktat pokojowy. Sztucznie podzielony po II wojnie światowej Półwysep Koreański wciąż boryka się z problemami przyszłego zjednoczenia Korei, znajdując się w klinczu interesów wielkich mocarstw.

Po trzecie, konsekwencje międzynarodowe zmiany *status quo* Korei, czyli potencjalnej wojny, w którą mogłyby się zaangażować światowe mocarstwa: Chiny, USA i Rosja, oraz konsekwencje regionalne zjednoczenia mają znaczący wpływ na równowagę sił i bezpieczeństwo w całej Azji.

Artykuł stanowi kalendarium wydarzeń uporządkowanych zgodnie z wyżej wskazanymi problemami badawczymi zaprezentowanymi w porządku chronologicznym. Celem artykułu nie jest zbadanie szerszego tła politycznego, lecz ukazanie głównych zagrożeń dla bezpieczeństwa Półwyspu Koreańskiego, jak również regionu Azji Wschodniej. Reperkusje niektórych wydarzeń mogą i mają wpływ także na bezpieczeństwo światowe.

W tym temacie ukazało się niewiele publikacji polskojęzycznych³, a większe zagraniczne publikacje monograficzne, które dotyczą całościowego ujęcia relacji interkoreańskich, jak na przykład: T.G. Carpenter, D. Bandow, *The Korean Conundrum: America's Troubled Relations with North and South Korea*, oraz B.K. Kim, Gi-Wook Shin, *Beyond North Korea: Future Challenges to South Korea's Security*, dotyczą sytuacji jeszcze za rządów Kim Dzong-Ila.

1. PÓLNOCNOKOREAŃSKI PROGRAM ATOMOWY I RAKIETOWY

Jednym z największych zagrożeń bezpieczeństwa w regionie oraz dla pokoju na świecie jest program nuklearny Korei Północnej. Początek programu sięga lat sześćdziesiątych. W latach osiemdziesiątych powstał pierwszy, mały reaktor przy wsparciu ZSRR⁴. Od tego czasu zbudowano następujące reaktory: najstarszy Yongdong, następnie Sangdong, Kaechon, Pakchon, Shinpo i największy i najbardziej znany Yongbyon⁵.

---

² Układ o rozejmie w Panmundżom 27 lipca 1953 r. Tłumaczenie M. Lachs, *Rozejm w Korei: Zagadnienia prawne*, PWN, Warszawa 1953, passim, oryginał dokumentu znajduje się w Muzeum Historii Współczesnej w Seulu.

³ Wśród ważniejszych można wymienić: P. PHILIPPE, *Co się dzieje w Korei Północnej?: kryzys i przebudzenie społeczeństwa*, „Le Monde diplomatique” (ed. polska) 2011, nr 1, s. 1-11; O. DOLEŚNIAK-HARCZUK, *Spod ciemnej gwiazdy*, „Niezależna Gazeta Polska Nowe Państwo” 2011, nr 12, s. 59-61; P. PACUŁA, *Przyszłość Korei Północnej*, „Bezpieczeństwo Narodowe” 2012, nr 3/4, s. 181-198.

⁴ Korea Północna zawarła w tym celu umowę z ZSRR w 1985 r.

⁵ The Treaty On The Non-Proliferation Of Nuclear Weapons, 1 lipca 1968, „Inventory of International Nonproliferation Organizations and Regimes”. Center for Nonproliferation Studies,

Korea Północna w 1985 r. podpisała Traktat o nierozprzestrzenianiu broni atomowej (NPT)⁶, ale w późniejszym czasie, 12 marca 1993 r. wycofała się z NPT⁷. Od tamtej pory w ramach KEDO⁸, rozmów sześciostronnych i innych negocjacji społeczność międzynarodowa usiłowała skłonić KRL-D do powrotu do NPT.

Korea Północna w okresie od 2006 r. przeprowadziła cztery próby nuklearne. Pierwsza miała miejsce w październiku 2006 r., druga w maju 2009 r., trzecia w lutym 2013 r., a czwarta w styczniu 2016 r. (dwie ostatnie już za rządów Kim Dzong Una). Jednak same bomby atomowe to jeszcze nie wszystko, potrzebne są środki wojskowe zdolne do ich przenoszenia, czyli rakiety dalekiego, średniego i krótkiego zasięgu. Korea Północna pod rządami Kim Dzong Una przeprowadziła znaczną liczbę testów raketowych, by zwiększyć swój potencjał i skuteczność broni strategicznej, przez co jawnie naruszała porozumienia rozejmu z 27 lipca 1953 r. z Panmundżomu.

Dnia 12 stycznia 2012 r. KRL-D przeprowadziła test trzech rakiet krótkiego zasięgu KN-02 ziemia–ziemia. Rakiety tego typu są skuteczniejsze, niż dotychczas używane przez Koreę Północną rakiety krótkiego zasięgu. Po wystrzeleniu spadły one do Morza Japońskiego⁹. Pomimo sukcesów broni raketowej krótkiego zasięgu, wiele do życzenia pozostawiała skuteczność rakiet balistycznych. Dnia 13 kwietnia 2012 r. doszło do nieudanej próby rakiety dalekiego zasięgu¹⁰. Została ona wystrzelona z okazji 100 rocznicy urodzin Kim Ir Sena (1912-1994).

W maju 2012 r. Korea Północna dokonała postępu w swoim programie atomowym. Według danych z amerykańskiego Instytutu Johns Hopkins School of Advanced International Studies, KRL-D prawie ukończyła budowę

1993-; oraz J. Rowiński, *KRL-D – państwo atomowe?*, „Sprawy Międzynarodowe” 1992, nr 4-6, s. 88-89.

⁶ L. BUCZEK, *Prawnomiędzynarodowy status Republiki Korei i Koreańskiej Republiki Ludowo-demokratycznej*, Lublin 2011 (niepublikowana praca doktorska), s. 180.

⁷ M. KAPA, *Ewolucja relacji interkoreańskich po zakończeniu zimnej wojny*, [w:] J. WŁODARSKI, K. ZAJDLER, M. BURDELSKI (red.), *Korea w oczach Polaków*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012, s. 214.

⁸ KEDO – od Korean Peninsula Energy Development Organization – Organizacja Rozwoju Energetyki Półwyspu Koreańskiego.

⁹ *KRLD testuje pociski KN-02*, <http://www.polska-azja.pl/2012/01/13/krl-d-testuje-pociski-kn-02/> [dostęp: 1.10.2015].

¹⁰ A. CISZEWSKA, *Korea Północna: Wystrzelona rakietę rozbiła się*, <http://www.polska-azja.pl/2012/04/13/korea-polnocna-wystrzelona-rakieta-rozbiła-sie/> [dostęp: 15.06.2015].

nowego reaktora na lekką wodę w Yeongbyeon, więc będzie mogła wzbogacać zarówno Pluton, jak i Uran¹¹.

Nieudana próba rakiety balistycznej Unga-3 nie zraziła Kim Dzong Una, gdyż już 12 grudnia 2012 r. doszło do udanej próby raketowej dalekiego zasięgu. NORAD¹² potwierdziło, iż północnokoreański satelita wystrzelony przez raketę Unha-3 osiągnął orbitę okołozemską¹³.

Zwieńczeniem sukcesów północnokoreańskiego programu atomowego była ostatnia, jak dotychczas, próba atomowa, przeprowadzona 11 lutego 2013 r.¹⁴ Cierpliwość społeczności międzynarodowej, a szczególnie państw regionu, takich jak Japonia, Korea Południowa i Chiny została wyraźnie nadzarpięta i próba atomowa spotkała się z ostrą krytyką i zapowiedzią konsekwencji ze strony ONZ.

KRL-D zachęcona wynikami programu rakiet balistycznych rozpoczęła rozbudowę kosmodromu Sohae. Jak podają eksperci amerykańscy, od połowy 2013 r. do 2014 r. trwały prace na terenie kosmodromu Sohae m.in. dotyczące budowy nowej wyrzutni rakiet dalekiego zasięgu¹⁵.

Kolejne testy rakiet krótkiego zasięgu miały miejsce: 18 maja 2013 r. – wystrzelono trzy rakiety, prawdopodobnie zmodyfikowane KN-02¹⁶; 13 lipca 2014 r. – wystrzelono dwie rakiety krótkiego zasięgu¹⁷ i miesiąc później 5 rakiet krótkiego zasięgu z wyrzutni w Wonsan¹⁸; 6 września 2014 r. z tej wyrzutni wystrzelono 3 rakiety krótkiego zasięgu¹⁹ do Morza Japońskiego;

---

¹¹ A. CISZEWSKA, *Pjongjang kończy budowę nowego reaktora wodnego*, <http://www.polska-azja.pl/2012/05/17/pjongjang-konczy-budowe-nowego-reaktora-wodnego/> [dostęp: 05.11.2015].

¹² NORAD – North American Aerospace Defense Command – Dowództwo Obrony Północnoamerykańskiej Przestrzeni Powietrznej i Kosmicznej – powstała w 1956 r. komórka, której celem jest obrona przestrzeni powietrznej USA i jej sojuszników oraz obserwacja przestrzeni kosmicznej.

¹³ T. KEMPKA, *Udana próba raketowa*, <http://www.polska-azja.pl/2012/12/12/udana-proba-raketowa-2/> [dostęp: 1.11.2015].

¹⁴ T. KEMPKA, *KRLD potwierdza przeprowadzenie udanej próby nuklearnej*, <http://www.polska-azja.pl/2013/02/12/krlld-potwierdza-przeprowadzenie-udanej-proby-nuklearnej/> [dostęp: 1.11.2015].

¹⁵ W. CHABER, *Budowa nowej wyrzutni rakiet w Korei Północnej bliska ukończenia*, <http://www.polska-azja.pl/2014/08/23/budowa-nowej-wyrzutni-rakiet-w-korei-polnocnej-bliska-ukonczenia/> [dostęp: 1.11.2015].

¹⁶ T. KEMPKA, *KRLD wystrzeliła trzy rakiety krótkiego zasięgu*, <http://www.polska-azja.pl/2013/05/18/krlld-wystrzelila-3-rakiety-krotkiego-zasiegu/> [dostęp: 13.10.2015].

¹⁷ K. BEDNARZ, *Korea Płn wystrzeliła w stronę Japonii dwie rakiety krótkiego zasięgu*, <http://www.polska-azja.pl/2014/07/13/korea-pln-wystrzelila-w-strone-japonii-dwie-rakiety-krotkiego-zasiegu/> [dostęp: 11.11.2015].

¹⁸ W. CHABER, *Korea Północna wystrzeliła pięć rakiet w Morze Japońskie*, <http://www.polska-azja.pl/2014/08/14/korea-polnocna-wystrzelila-piec-rakiet-w-morze-japonskie/> [dostęp: 30.10.2015].

¹⁹ W. CHABER, *Korea Północna wystrzeliła trzy rakiety w Morze Japońskie*, <http://www.polska-azja.pl/2014/09/07/korea-polnocna-wystrzelila-trzy-rakiety-w-morze-japonskie/> [dostęp: 5.10.2015].

12 marca 2015 r. wystrzelono kilka rakiet krótkiego zasięgu SA-2, SA-3 i prawdopodobnie SA-5 w kierunku Morza Japońskiego. Wszystkie te testy skutkowały zaostreniem sytuacji na linii Pjongjang–Tokio, ponieważ rakie-ty spadły do Morza Japońskiego²⁰.

Gdy chodzi o skalę rozwoju programu atomowego Korei Północnej, zna-mienne wydają się dane z kwietnia 2015 r. Według chińskich ekspertów KRL-D posiada 20 głowic atomowych, a ich liczba może wzrosnąć do 100 w 2020 r.²¹

Dnia 9 maja 2015 r. odbyła się próba rakiety balistycznej KN-11²², wy-strzelonej z okrętu podwodnego. Jak podaje KCNA²³, testowi nowej rakie-ty przyglądał się Kim Dzong Un²⁴. Rozwój takiej technologii jest niebezpiecz-ny ze względu na dużo mniejsze szanse wykrycia rakie-ty przed wystrzele-niem. W ONZ nie było zgodności co do konsekwencji tego wydarzenia i osta-tecznie nie podjęto żadnej rezolucji w tej sprawie.

W maju 2015 r. podano informację, iż KRL-D znów rozbudowuje kosmodrom Sohae²⁵, co może sugerować przygotowania do kolejnej próby atomowej²⁶.

Ostatni test rakietowy Korei Północnej miał miejsce 14 czerwca 2015 r. Wystrzelono wtedy trzy rakie-ty KN-01, które wpadły do Morza Japońskiego²⁷.

W obliczu dynamicznego rozwoju programu atomowego Korea Południo-wa podjęła środki zapobiegawcze w postaci tworzenia nowych specjalistycz-nych jednostek wojskowych przeznaczonych do zwalczania elementów in-

---

²⁰ W. CHABER, *Korea Północna wystrzeliła siedem rakiet ziemia-powietrze*, <http://www.polska-azja.pl/2015/03/13/korea-polnocna-wystrzelila-siedem-rakiet-ziemia-powietrze/> [dostęp: 17.11.2015].

²¹ W. CHABER, *Chińscy eksperci ostrzegają przed dalszym rozwojem północnokoreańskiej broni atomowej*, <http://www.polska-azja.pl/2015/04/23/chinscy-eksperci-ostregaja-przed-dalszym-rozwojem-polnocnokoreańskiej-broni-atomowej/> [dostęp: 6.10.2015].

²² Pierwsza Północnokoreańska rakie-ty typu SLBM, czyli wystrzeliwana z okrętu podwodnego, zdolna przenosić głowice nuklearne.

²³ KCNA – Korean Central News Agency – Północnokoreańska Centralna Agencja Prasowa, oficjalna państwowa agencja informacyjna powstała w 1946 r. w Pjongjangu, nadająca informacje również w trzech językach obcych.

²⁴ W. CHABER, *Korea Północna wystrzeliła podwodną rakie-ty balistyczną*, <http://www.polska-azja.pl/2015/05/09/korea-polnocna-wystrzelila-podwodna-rakiete-balistyczna/> [dostęp: 2.12.2015].

²⁵ Sohae to jeden z dwóch północnokoreańskich kosmodromów znajdujący się w północno-zachodniej części Półwyspu Koreańskiego. Drugi, starszy od niego Tonghae, zlokalizowany jest w północno-wschodniej części Półwyspu Koreańskiego i powstał już w latach osiemdziesiątych.

²⁶ W. CHABER, *38 North: Korea Północna rozbudowuje kompleks wyrzutni rakietowej*, <http://www.polska-azja.pl/2015/05/30/38-north-korea-polnocna-rozbudowuje-kompleks-wyrzutni-rakietowej/> [dostęp: 9.12.2015].

²⁷ W. CHABER, *Korea Północna wystrzeliła trzy rakie-ty krótkiego zasięgu*, <http://www.polska-azja.pl/2015/06/15/korea-polnocna-wystrzelila-3-rakie-ty-krotkiego-zasiegu/> [dostęp: 5.10.2015].

stalacji atomowych. W odpowiedzi 24 września 2015 r. KRL-D oskarżyła Seul o prowokację i ostrzegła przed tego typu działaniami, które zagrażają bezpieczeństwu Półwyspu²⁸.

2. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA MOŻLIWOŚĆ POTENCJALNEGO KONFLIKTU ZBROJNEGO W KOREI

Groźba wojny na Półwyspie Koreańskim jest wciąż aktualna, chociaż mniej prawdopodobna niż we wczesnym okresie po podziale Korei. Choć ani KRL-D, ani Republika Korei oraz inne państwa regionu nie mają interesu w wojnie na Półwyspie, może do niej dojść w sposób niekontrolowany. W sytuacji napięcia między stronami, czasem pojedyncze wydarzenie może spowodować reakcję łańcuchową, której efektem mogłaby być otwarta wojna.

Formalnie państwa koreańskie są wciąż w stanie wojny, ponieważ w świetle prawa międzynarodowego nie podpisały traktatu pokojowego. Według norm prawnomiędzynarodowych zakończenie wojny zazwyczaj ma dwie fazy, pierwsza – zakończenie działań wojennych i druga – zakończenie stanu wojny. Porozumienie rozejmowe kończy pierwszą fazę, natomiast o zakończeniu stanu wojny możemy mówić po podpisaniu traktatu pokojowego²⁹.

Między stronami wojny koreańskiej obowiązuje rozejm z 27 lipca 1953 r. z Panmundżomu, którego postanowienia były wielokrotnie łamane. Za rządów Kim Dzong Una Korea Północna wielokrotnie prowokowała incydenty w postaci wymiany ognia i naruszania granic. Jeszcze wcześniej, gdy żył Kim Dzong-Il, doszło do dwóch bardzo znamienych incydentów: zatopienia okrętu Cheonan i ostrzału wyspy Yeonpyeong³⁰.

Dnia 26 marca 2010 r. zatonął okręt marynarki wojennej Korei Południowej Cheonan. Władze od początku podejrzewały, że został trafiony przez północnokoreańską torpedę. Ze 104. członków załogi aż 46. nie udało się

---

²⁸ M. DANIELEWSKI, *Korea Północna: Północnokoreański Komitet ds. Pokojowego Zjednoczenia Korei oskarżył Koreę Południową o prowokację militarną*, <http://www.polska-azja.pl/2015/09/25/korea-polnocna-polnocnokoreański-komitet-ds-pokojowego-zjednoczenia-korei-oskarżył-koree-poludniowa-o-prowokacje-militarna/> [dostęp: 4.10.2015].

²⁹ L. BUCZEK, *Prawnomiędzynarodowy status*, s. 56, za: L. ANTONOWICZ, *Podręcznik prawa międzynarodowego*, LexisNexis, Warszawa 2008, s. 248-249.

³⁰ Yeonpyeong to należące do Republiki Korei wyspy w pobliżu morskiego odcinka linii demarkacyjnej oddzielającej państwa koreańskie. Ze względu na bogate zasoby organiczne w postaci ryb i krabów, KRL-D rości sobie prawa do tego zespołu wysp.

uratować³¹. Ostrzał południowokoreańskiej wyspy Yeonpyeong miał miejsce 23 listopada 2010 r. W efekcie ataku zginęło dwóch żołnierzy Republiki Korei i dwie osoby cywilne, kilkanaście osób zostało rannych. Ówczesny prezydent Lee Myung Bak zapowiedział zdecydowaną reakcję³².

Po śmierci Kim Dzong-Ila dochodziło do licznych prowokacji, które mogłyby w sposób niekontrolowany doprowadzić do wybuchu wojny. W marcu 2013 r., po przelocie amerykańskich bombowców strategicznych B2 nad terytorium KRL-D, Kim Dzong Un wydał rozkaz skierowania rakiety na bazy USA na Hawajach i na kontynencie. Zaniepokojenie wyraziły Chiny i Rosja³³.

Dnia 5 marca 2013 r. Kim Dzong Un ze względu na amerykańsko-południowokoreańskie manewry wojskowe zerwał porozumienie z Panmundżomu i ogłosił powrót do stanu wojny z Republiką Korei, władze w Seulu zareagowały spokojnie, uznając to za kolejną prowokację³⁴. Działaniami, które były bardziej niebezpieczne ze strony Północy, było rozwijanie potencjału broni konwencjonalnej i strategicznej. Władze Korei Południowej miały tego świadomość, dlatego 8 października 2013 r. podpisały układ wojskowy ze Stanami Zjednoczonymi przeciwko potencjalnemu użyciu broni nuklearnej przez Koreę Północną. Kim Dzong Un w odpowiedzi postawił armię w stan najwyższej gotowości³⁵.

Rok 2014 także był bogaty w prowokacje. Dnia 31 marca 2014 r. doszło do jednej z największej w swej skali wymiany ognia. KRL-D wystrzeliła około 500 pocisków artyleryjskich na Morzu Zachodnim, z czego 100 spadło do morza po stronie południowej granicy. Korea Południowa wystrzeliła 300 pocisków artyleryjskich i poderwała samoloty F-15³⁶. Dwa miesiące później, 22 maja 2014 r. doszło do wymiany ognia artyleryjskiego w pobliżu tej samej wyspy, na której w 2010 r. zginęło kilka osób, a kilkadziesiąt zostało rannych. Niedaleko wyspy Yeonpyeong okręt Korei Północnej ostrzelał

³¹ A. BOBER, *Korea zjednoczona – szansa czy utopia?*, Wydawnictwo Kwiat Orientu, Skarżysko-Kamienna 2013, s. 249.

³² M. POLKOWSKA, *Korea Południowa: Artyleryjski ostrzał ze strony Północy*, <http://www.polskiazja.pl/2010/11/23/korea-poludniowa-artyleryjski-ostzal-ze-strony-polnocy/> [dostęp: 30.11.2015].

³³ T. KEMPKA, *Kim Dzong Un kieruje rakietą w stronę baz USA*, <http://www.polskiazja.pl/2013/03/29/kim-dzong-un-kieruje-rakiety-w-strone-baz-usa/> [dostęp: 20.09.2015].

³⁴ K. KIM, *Changes of the NNSC's Role for Korean Peninsula Security: From Supervising Armistice to Making Peace*, [w:] *Role of the NNSC in shaping the security architecture at the Korean Peninsula after signing of the Armistice Agreement*, Seul 2013, s. 16.

³⁵ P. RASIŃSKA, *Korea Północna stawia armię w stan gotowości bojowej*, <http://www.polskiazja.pl/2013/10/10/korea-polnocna-stawia-armie-w-stan-gotowosci-bojowej/> [dostęp: 3.11.2015].

³⁶ M. GĘGOTEK, *Korea Północna: Wystrzał rakiet i odpowiedź Seulu*, <http://www.polskiazja.pl/2014/04/02/korea-polnocna-wystrzal-rakiet-i-odpowiedz-seulu/> [dostęp: 22.12.2015].

okręt patrolowy Republiki Korei, który odpowiedział ogniem³⁷. Według rzecznika JCS³⁸, 14 lipca 2014 r. Korea Północna wystrzeliła z Kesongu około stu rakiet i pocisków artyleryjskich. Pociski zostały wystrzelone niedaleko strefy zdemilitaryzowanej bez zapowiedzi, jako ostrzeżenie, iż KRL-D może uderzyć w każdej chwili³⁹. Kolejna prowokacja miała miejsce 19 września 2014 r., kiedy to łódź patrolowa KRL-D naruszyła na Morzu Żółtym granicę morską z Republiką Korei⁴⁰. Z kolei 19 października 2014 r. doszło do wymiany ognia między 10-osobowymi oddziałami żołnierzy z Północy i Południa patrolującymi okolice linii demarkacyjnej⁴¹.

Dnia 4 sierpnia 2015 r. podczas patrolu żołnierze Korei Południowej zostali poważnie ranni na skutek eksplozji miny przeciwpiechotnej. Korea Południowa oskarża KRL-D o podłożenie min i żąda wyjaśnień, podobnie ONZ. KRL-D zaprzecza⁴². W konsekwencji tych wydarzeń 20 sierpnia 2015 r. doszło do wymiany ognia. Siły Korei Północnej oddały strzały w kierunku południowokoreańskich głośników propagandowych. Korea Południowa odpowiedziała ogniem artyleryjskim. Kim Dzong Un wprowadził *quasi*-stan wojenny⁴³.

Należy również podkreślić, iż KAL⁴⁴ jest dużo bardziej nowoczesną armią, niż się powszechnie przyjmuje. Choć większość sprzętu wojskowego nieco odstaje od standardów światowych, należy pamiętać, iż KRL-D ma ponadmilionową armię⁴⁵, najliczniejsze oddziały komandosów i realizuje

---

³⁷ M. GĘGOTEK, *Korea Północna strzelała niedaleko okrętu patrolowego Korei Południowej*, <http://www.polska-azja.pl/2014/05/22/korea-polnocna-strzelala-niedaleko-okretu-patrolowego-korei-poludniowej/> [dostęp: 16.10.2015].

³⁸ JCS – Joint Chiefs of Staff – Kolegium Połączonych Szefów Sztabów, to najwyższy organ władzy wykonawczej w ramach amerykańskich sił zbrojnych. Na jego czele stoi przewodniczący JCS oraz przewodniczący poszczególnych rodzajów sił zbrojnych USA.

³⁹ M. GĘGOTEK, *Korea Północna: Wystrzał rakiet niedaleko strefy zdemilitaryzowanej*, <http://www.polska-azja.pl/2014/07/15/korea-polnocna-wystrzal-rakiet-niedaleko-strefy-zdemilitaryzowanej/> [dostęp: 12.09.2015].

⁴⁰ W. CHABER, *Korea Północna: Łódź patrolowa przekroczyła granicę morską*, <http://www.polska-azja.pl/2014/09/20/korea-polnocna-lodz-patrolowa-przekroczyła-granice-morska/> [dostęp: 8.12.2015].

⁴¹ W. CHABER, *Wymiana ognia na granicy między Koreańczykami*, <http://www.polska-azja.pl/2014/10/20/wymiana-ognia-na-granicy-miedzy-koreańczykami/> [dostęp: 16.12.2015].

⁴² JUN JI-HYE, *South vows retaliation against NK mine attack*, http://www.koreatimes.co.kr/www/news/nation/2015/08/116_184553.html [dostęp: 10.08.2015].

⁴³ M. DANIELEWSKI, *Korea Północna: Kim Dzong Un wprowadził „quasi-stan wojenny”*, <http://www.polska-azja.pl/2015/08/21/korea-polnocna-kim-dzong-un-wprowadzil-quasi-stan-wojenny/> [dostęp: 6.12.2015].

⁴⁴ KAL – Koreańska Armia Ludowa.

⁴⁵ A. CISZEWSKA, *Pjongjang powiększył potencjał militarny*, <http://www.polska-azja.pl/2012/01/06/phenian-powiekszył-potencjal-militarny/> [dostęp: 12.11.2015].

wiele programów modernizacyjnych, w tym także takie, które dotyczą cyberwojny, dronów szpiegowskich czy impulsu elektromagnetycznego. Pierwszą jednostkę do prowadzenia cyberwojny stworzył jeszcze Kim Dzong-Il 5 maja 2009 r. Liczyła ona około 100 osób (głównie hakerów). Jednostka ta wchodzi w skład specjalnej jednostki wojskowej⁴⁶. Niecały rok później jednostka ta liczyła już prawie 1000 hakerów, a liczba ataków na strony rządowe Korei Południowej i Stanów Zjednoczonych znacznie wzrosła⁴⁷.

Wobec tak poważnego zagrożenia ze strony KRL-D, Korea Południowa także zbroi się, powiększając i modernizując swoje siły zbrojne. Dnia 1 października 2013 r. Korea Południowa przeprowadziła paradę wojskową, na której pokazała nowy typ pocisków raketowych mogących osiągnąć celów militarnych w Korei Północnej. Zaprezentowane rakiety Hyeonmu-2 i Hyeonmu-3⁴⁸ mają zasięg odpowiednio 300 i 1000 kilometrów⁴⁹.

KAL pomimo to, że mało posiada nowoczesnych czołgów i samolotów, to prowadzi programy wojskowe, których celem jest dostosowanie armii do nowoczesnych wymagań wojny. W listopadzie 2013 r. według doniesień Południowokoreańskiej Agencji Wywiadowczej Korea Północna pracuje nad nowym typem broni wykorzystującej impuls elektromagnetyczny⁵⁰. Dnia 6 marca 2014 r. Departament Obrony Stanów Zjednoczonych poinformował, iż KRL-D skonstruowała drona. USA podejrzewa, że jest on kopią amerykańskiego drona przechwyconego przez KRL-D⁵¹.

Dnia 7 lutego 2015 r. północnokoreańska gazeta rządowa „Rodong Sinmun” poinformowała o udanym teście rakiety przeciwko jednostkom nawodnym⁵². Jednak jedną z najmniejbezpiecznych broni w arsenale Korei

---

⁴⁶ Korea Płn. utworzyła specjalny oddział ds. cyberwojny, wiadomości wp.pl, <http://wiadomosci.wp.pl/kat,1356,title,Korea-Pln-utworzyla-specjalny-oddzial-ds-cyber-wojny,wid,11094649,wiadomosc.html?icaid=11613c>

⁴⁷ M. POLKOWSKA, *Korea Północna ma prawie 1000 hakerów. Szkoli ich do cyberataków na globalną skalę*, <http://www.polska-azja.pl/2010/10/31/korea-polnocna-ma-prawie-1000-hakerow-szkoli-ich-do-cyberatakow-na-globalna-skale/> [dostęp: 10.10.2015].

⁴⁸ Rakiet Hyeonmu to zaawansowany technologicznie, południowokoreański pocisk manewrujący, przeznaczony do walki w każdych warunkach atmosferycznych.

⁴⁹ P. RASIŃSKA, *Korea Południowa pokazuje rakiety, które mogą osiągnąć cele na Północy*, <http://www.polska-azja.pl/2013/10/01/korea-poludniowa-pokazuje-rakiety-ktore-moga-dosiegnac-cele-na-polnocy/> [dostęp: 15.11.2015].

⁵⁰ P. RASIŃSKA, *Korea Północna rozwija nowy typ broni*, <http://www.polska-azja.pl/2013/11/06/korea-polnocna-rozwija-nowy-typ-broni/> [dostęp: 5.11.2015].

⁵¹ M. GĘGOTEK, *Korea Północna opracowała drona*, <http://www.polska-azja.pl/2014/03/09/korea-polnocna-opracowala-drona/> [dostęp: 31.10.2015].

⁵² W. CHABER, *Korea Północna przeprowadziła test nowej rakiety*, <http://www.polska-azja.pl/2015/02/08/korea-polnocna-przeprowadzila-test-nowej-rakiety/> [dostęp: 25.11.2015].

Północnej jest rakietą KN-08 na mobilnej wyrzutni. Powiadomił o tym dyrektor amerykańskiego wywiadu James Clapper 30 marca 2015 r. Według tych informacji KRL-D dysponuje w swoim arsenale rakieta umieszczaną na mobilnej wyrzutni, której zasięg wynosi nawet 12 000 km. Broń tego typu z powodu mobilnej wyrzutni jest prawie niemożliwa do zlokalizowania i zestrzelenia⁵³.

Według wojskowych źródeł Republiki Korei KRL-D wybudowała w maju 2015 r. obiekty wojskowe na wyspie Gal. Jest to pięć bunkrów kryjących najprawdopodobniej wyrzutnie raketowe. Wyspa Gal znajduje się niedaleko północnej linii demarkacyjnej na Morzu Żółtym, około 4 km od wyspy Yeongpyeong⁵⁴.

Dnia 2 września 2015 r. dowództwo wojsk Korei Południowej oznajmiło, iż nad Strefą Zdemilitaryzowaną zaobserwowano północnokoreańskiego drona. Zdarzenie to miało miejsce podczas rozmów w Panmundżomie. Dron został zlokalizowany, lecz nie udało się go przechwycić⁵⁵. Zdarzenie to świadczy o tym, że KRL-D posiada sprawne drony szpiegowskie, lecz dokładnie nie wiadomo, jaka jest ich liczba.

Do poważnego incydentu doszło 7 lutego 2016 r., kiedy to KRL-D wystrzeliła rakieta, która umieściła satelitę na orbicie (była to druga tego typu próba)⁵⁶. Społeczność międzynarodowa potępiła tego typu działania, oskarżając Koreę o przeprowadzenie próby rakiety dalekiego zasięgu, co stanowi pogwałcenie rezolucji nr 1718 i 1874 ONZ, i zapowiedział nadzwyczajne posiedzenie Rady Bezpieczeństwa w tej sprawie⁵⁷. Wkrótce po tym doszło do incydentu na Morzu Żółtym, okręt KRL-D naruszył morskie granice z Republiką Korei. Po oddaniu strzałów ostrzegawczych przez siły

---

⁵³ W. CHABER, *Amerykański wywiad: Korea Północna bliska zainstalowania rakiet międzykontynentalnych*, <http://www.polska-azja.pl/2015/03/30/amerykanski-wywiad-korea-polnocna-bliska-zainstalowania-rakiet-miedzykontynentalnych/> [dostęp: 7.10.2015].

⁵⁴ W. CHABER, *Korea Północna buduje obiekty wojskowe na wyspie granicznej*, <http://www.polska-azja.pl/2015/05/26/korea-polnocna-buduje-objekty-wojskowe-na-wyspie-granicznej/> [dostęp: 3.12.2015].

⁵⁵ M. DANIELEWSKI, *Korea Północna: Północnokoreański dron przeleciał nad strefą zdemilitaryzowaną*, <http://www.polska-azja.pl/2015/09/02/korea-polnocna-polnocnokoreański-dron-przeleciał-nad-strefa-zdemilitaryzowana/> [dostęp: 1.11.2015].

⁵⁶ M. DANIELEWSKI, *Korea Północna: Pjongjang wystrzelił rakieta dalekiego zasięgu na orbitę*, <http://www.polska-azja.pl/2016/02/07/korea-polnocna-pjongjang-wystrzelił-rakieta-dalekiego-zasięgu-na-orbite/> [dostęp: 8.02.2016]

⁵⁷ Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1718, S/RES/1718 (2006) oraz Rezolucja 1874, S/RES/1874 (2009).

marynarki południowokoreańskiej, okręt patrolowy, który dokonał naruszenia, oddalił się⁵⁸.

3. MIĘDZYNARODOWE UWARUNKOWANIA BEZPIECZEŃSTWA NA PÓŁWYSPIE KOREAŃSKIM

Trzecim elementem wpływającym na bezpieczeństwo na Półwyspie Koreańskim jest umiędzynarodowienie kwestii koreańskiej. Zjednoczenie Półwyspu nie jest kwestią samych Koreańczyków, lecz również mocarstw zaangażowanych. Eksperci wymieniają cztery państwa, które mają największy wpływ na to, jak, kiedy i czy Korea się zjednoczy. Są to: Chiny, USA, Japonia i Rosja.

Po drugiej wojnie światowej za sprawą USA i ZSRR doszło do podziału Korei na dwie strefy wpływów: na północ od 38 równoleżnika – radziecką i na południe – amerykańską. Jeszcze w 1943 r. podczas konferencji międzynarodowej w Kairze alianci zdecydowali o tym, iż okupowana wtedy przez Japonię Korea odzyska niepodległość, ale już w 1945 r. na konferencji w Moskwie postanowiono objąć terytorium Półwyspu systemem powierniczym na okres trzech lat do przeprowadzenia wyborów⁵⁹. Niestety, wybory odbyły się niezależnie w obu strefach, a podział wzdłuż 38 równoleżnika, pomimo perturbacji dziejowych, utrzymuje się nadal. Podział ten jest powodem niestabilności na Półwyspie Koreańskim.

Społeczność międzynarodowa, a w szczególności wymienione wyżej państwa zaangażowane chcą mieć wpływ na relacje interkoreańskie. W szczególności podejmowano próby kontrolowania północnokoreańskiego programu atomowego. Jak już wspomniano, ilekroć KRL-D przeprowadzała testy rakiet, które spadały do Morza Japońskiego, budziło to sprzeciw i zaniepokojenie Japonii.

Dwie największe międzynarodowe inicjatywy, które wpływały na poprawę bezpieczeństwa w Korei, to organizacja KEDO⁶⁰ oraz Rozmowy sześciop-

⁵⁸ <http://fakty.interia.pl/swiat/news-incydent-na-morzu-zoltym-strzaly-ostregawcze-w-kierunku-okr.nId,2141329>.

⁵⁹ A. CHOJNOWSKI, *Charakterystyka głównych motywów i przyczyn rozpoczęcia programu nuklearnego przez Koreańską Republikę Ludowo-Demokratyczną*, [w:] J. WŁODARSKI, K. ZAJDLER, M. BURDELSKI (red.), *Korea w oczach Polaków*, s. 235.

⁶⁰ Organizacja Rozwoju Energetyki Półwyspu Koreańskiego.

stronne⁶¹. W ramach KEDO Korea Północna – w zamian za rezygnację z rozwijania swojego programu atomowego – miała otrzymać dwa nowoczesne reaktory na „lekką wodę”. Natomiast Rozmowy sześciostronne stanowiły polityczne i prawne mechanizmy łagodzenia napięć na Półwyspie Koreańskim.

Obie te inicjatywy powstały jeszcze za rządów Kim Dzong-Ila. W 1995 r. powstała organizacja KEDO, której państwami założycielami były Japonia, Republika Korei i USA, potem dołączyły kolejne państwa i UE. W ramach KEDO powstał projekt LWR, czyli zbudowania reaktorów na „lekką wodę” do celów cywilnych. Miały być one ukończone do końca 2003 r., niestety na skutek niewywiązywania się z porozumień przez Koreę Północną projekt zawieszono w 2005 r.⁶²

Rozmowy sześciostronne rozpoczęły się w 2003 r. z inicjatywy Chin⁶³. Pierwsza runda miała miejsce w sierpniu 2003 r.⁶⁴, a ostatnia, szósta runda 20 lipca 2007 r. Dnia 26 sierpnia 2008 r. doszło do poważnego impasu na skutek jednostronnego przerwania rozmów przez Koreę Północną⁶⁵. Dopiero 10 lutego 2010 r., po długiej przerwie, Kim Dzong-Il zadeklarował gotowość denuklearyzacji Korei Północnej i powrotu do negocjacji sześciostronnych⁶⁶. Do wznowienia rozmów jednak nie doszło. W grudniu 2011 r. zmarł Kim Dzong-Il. Jego następcą Kim Dzong Un przez pewien czas nie podejmował działań na arenie międzynarodowej.

W sprawie rozmów o północnokoreańskim programie atomowym – do pierwszej deklaracji o przyjęciu międzynarodowych inspektorów doszło 19 marca 2012 r. Wtedy KRL-D pierwszy raz od wielu lat zaprosiła inspektorów Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej do swoich ośrodków nuklearnych. Nie określono jednak, jaki zakres uprawnień kontrolnych będą mieli inspektorzy, co negatywnie wpływa na intencje Pjongjangu⁶⁷.

---

⁶¹ Six Party Talks było inicjatywą, której celem miało być przekonanie KRL-D do porzucenia programu atomowego. Stronami tych rozmów były Chiny, USA, Japonia, Rosja, Republika Korei i Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna, zob. szerzej: L. BUCZEK, *Rozmowy sześciostronne – polityczne i prawne instrumenty łagodzenia napięć na Półwyspie Koreańskim*, [w:] J. WŁODARSKI, K. ZAIDLER, M. BURDELSKI (red.), *Korea w oczach Polaków*, s. 261-272.

⁶² L. BUCZEK, *Prawnomiędzynarodowy status*, s.189.

⁶³ L. BUCZEK, *Rozmowy sześciostronne*, s. 261.

⁶⁴ Tamże, s. 262.

⁶⁵ Tamże, s. 267-269.

⁶⁶ *Korea Pn: Kim Dzong Il potwierdza zamiar usunięcia broni nuklearnej*, <http://www.polska-azja.pl/2010/02/10/23247/>

⁶⁷ Por. T. WIDLAK, *Negocjacje atomowe społeczności międzynarodowej z Koreą Północną*, [w:] J. WŁODARSKI, K. ZAIDLER, M. BURDELSKI (red.), *Korea w oczach Polaków*, s. 248, oraz <http://www.polska-azja.pl/2012/03/20/krl-d-zaprasza-inspektorow-onz/>

Ostatnia, jak dotychczas, próba nuklearna Korei Północnej wywołała zdecydowaną reakcję społeczności międzynarodowej. Dnia 7 marca 2013 r. w reakcji na przeprowadzoną próbę nuklearną Rada Bezpieczeństwa ONZ nałożyła sankcje na Koreę Północną w rezolucji nr 2094⁶⁸. Co ciekawe, cała RB jednomyślnie przyjęła sankcje. Sankcje przewidziane w rezolucji były głównie wymierzone przeciwko północnokoreańskim dyplomatom i ograniczały dostęp do towarów luksusowych. Zamrożono również aktywa trzech osób i dwóch firm powiązanych z Koreą Północną⁶⁹.

Warto dodać, iż perturbacje międzynarodowe związane z działaniami Korei Północnej na arenie międzynarodowej wzmocnia fakt, iż reżim Kim Dzong Una wspiera również inne reżimy niedemokratyczne, a czasem także organizacje terrorystyczne, a KRL-D została wpisana w 2002 r. na amerykańską listę państw zbójceckich⁷⁰. Przykładów jest wiele. Są dowody na to, iż byli członkowie IRA szkolili się w KRL-D⁷¹. KRL-D wspiera również militarnie syryjski reżim⁷². KRL-D sprzedawała broń dla FAMASU⁷³. KRL-D współpracuje z Iranem w dziedzinie nauki i techniki⁷⁴. Korea Północna wielokrotnie też szmuglowała broń dla zaprzyjaźnionych państw. Jednym z najgłośniejszych tego przykładów był incydent ze statkiem *Chong Chon Gang*. Dnia 15 lipca 2013 r. władze Panamy zatrzymały północnokoreański statek, na którym znaleziono spore ilości broni, w tym rakiety, wyrzutnie, MIGi-21, radary, pociski itp. Statek płynął na Kubę, z którą KRL-D bardzo blisko współpracuje⁷⁵.

Należy także zauważyć, że Chiny, uważane za głównego sojusznika Korei Północnej, są już zmęczone nieprzewidywalnością i prowokacjami Kim Dzong Una. Młody przywódca nie ma takich relacji z Chinami, jak jego

⁶⁸ Resolution 2094 (2013), Adopted by the Security Council at its 6932 nd meeting, on 7 March 2013, S/RES/2094 (2013), s. 1-10.

⁶⁹ T. KEMPKA, *Rezolucja ONZ przyjęta*, <http://www.polska-azja.pl/2013/03/07/rezolucja-onz-przyjeta/> [dostęp: 28.10.2015].

⁷⁰ T. WIDŁAK, *Negocjacje atomowe społeczności międzynarodowej*, s. 248.

⁷¹ P. RASIŃSKA, *Byli członkowie IRA szkolili się w Korei Północnej*, <http://www.polska-azja.pl/2013/11/17/byli-czlonkowie-ira-szkolili-sie-w-korei-polnocnej/> [dostęp: 12.11.2015].

⁷² P. RASIŃSKA, *Czy Korea Północna zaopatruje Syrię militarnie?*, <http://www.polska-azja.pl/2013/11/15/czy-korea-polnocna-zaopatruje-syrie-militarnie/> [dostęp: 21.10.2015].

⁷³ *Korea Pn.: Hamas kupował broń od Korei Północnej?*, <http://www.polska-azja.pl/2010/05/12/korea-pn-hamas-kupowal-bron-od-korei-polnocnej/>

⁷⁴ T. KEMPKA, *Coraz silniejsza współpraca Irańsko-Koreańska*, <http://www.polska-azja.pl/2012/12/02/coraz-silniejsza-wspolpraca-iransko-koreańska/> [dostęp: 18.12.2015].

⁷⁵ P. BEHRENDT, *Północnokoreański przemysł w Panamie*, <http://www.polska-azja.pl/2013/07/30/p-behrendt-polnocnokoreański-przemysł-w-panamie/> [9-10-2015].

poprzednicy, szczególnie Kim Ir Sen. Kim Dzong Un zapewne obawia się, że Chiny zmienią strategię polityki wobec Półwyspu Koreańskiego. W tym kontekście interesujące wydaje się zdarzenie z sierpnia 2014 r., kiedy to KRL-D przemieściła 12. korpus Koreańskiej Armii Ludowej na granicę z Chinami w obawie przed ewentualną agresją. W skład korpusu wchodzi czołgi, jednostka piechoty, jednostka wojsk raketowych oraz brygada wojsk specjalnych i strzelców wyborowych⁷⁶.

Kim Dzong Un zdaje sobie sprawę z tego, że jego państwo jest izolowane i czasem w ramach gry dyplomatycznej stara się poprawić wizerunek Korei Północnej, podejmując działania mające na celu przełamanie izolacji KRL-D.

Dnia 10 sierpnia 2014 r. szef MSZ Korei Północnej wziął udział w Forum Regionalnym ASEAN⁷⁷, jest to o tyle ważne, iż ta formuła jest najważniejszą platformą dotyczącą kwestii bezpieczeństwa w tej części Azji i jedyną, której KRL-D jest członkiem⁷⁸. W planach była również podróż dyplomatyczna do Europy przewidziana na początek września 2014 r., podczas której wicepremier Kang Sok Ju miał się udać do kilku państw członkowskich Unii Europejskiej⁷⁹.

Na wizerunek KRL-D w oczach społeczności międzynarodowej wpływają również jej relacje z Międzynarodową Agencją Energii Atomowej. Od wielu lat inspektorzy Agencji nie są wpuszczani na terytorium tego państwa. Pomimo to Agencja przygotowuje okresowe raporty dotyczące programu atomowego Korei Północnej. Z raportu Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej z 12 września 2014 r. wynika, iż ośrodek atomowy Yongbyon został ponownie aktywowany i stanowi poważny problem⁸⁰. Natomiast 7 września 2015 r. Agencja ogłosiła, iż KRL-D prowadzi prace budowlane na terenie

---

⁷⁶ W. CHABER, *Korea Północna wysyła czołgi na tereny graniczące z Chinami*, <http://www.polska-azja.pl/2014/08/24/korea-polnocna-wysyla-czolgi-na-tereny-graniczace-z-chinami/> [dostęp: 8.10.2015].

⁷⁷ ASEAN – Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej – to powstała w 1961 r. organizacja polityczno-gospodarcza, skupiająca państwa azjatyckie, będąca formą integracji tej części świata. Forum Regionalne ASEAN powstało w 1994 r. jako mechanizm rozwiązywania sporów, które agendą polityczną wykracza poza skład państw członków.

⁷⁸ W. CHABER, *Trwa Forum Regionalne ASEAN z udziałem przedstawicieli Korei Północnej*, <http://www.polska-azja.pl/2014/08/10/trwa-forum-regionalne-asean-z-udzialem-przedstawicieli-korei-polnocnej/> [dostęp: 7.12.2015].

⁷⁹ W. CHABER, *Wicepremier Korei Północnej odbędzie serię wizyt w Europie*, <http://www.polska-azja.pl/2014/09/03/wicepremier-korei-polnocnej-odbędzie-serie-wizyt-w-europie/> [dostęp: 18.10.2015].

⁸⁰ W. CHABER, *MAEA potwierdza wznowienie prac północnokoreańskiego reaktora atomowego*, <http://www.polska-azja.pl/2014/09/13/maea-potwierdza-wznowienie-prac-polnocnokoreańskiego-reaktora-atomowego/> [dostęp: 6.10.2015].

Ośrodka Badań Jądrowych w Yongbyon, co może sugerować przyspieszenie prac nad rozwojem broni atomowej⁸¹.

Kolejnym problemem dla społeczności międzynarodowej jest łamanie praw człowieka w reżimie Kim Dzong Una. KRL-D jest jedynym państwem na świecie, które utrzymuje system obozów koncentracyjnych. Dzielą się one na Kwalliso (obozy pracy), Kyohwaso (obozy reedukacyjne), Kamok i Kuryujang (krótkoterminowe obozy dla uciekinierów)⁸². Dnia 18 listopada 2014 r. Komisja ONZ zajmująca się sprawami humanitarnymi wydała rezolucję potępiającą łamanie praw człowieka w KRL-D, a Kim Dzong Una nazwano zbrodniarzem przeciwko ludzkości⁸³.

Stany Zjednoczone z niepokojem przyglądają się rosnącemu potencjałowi zbrojnemu Korei Północnej. Dnia 5 grudnia 2015 r. admirał Harry Harris, nowy dowódca sił amerykańskich na Pacyfiku, określił KRL-D mianem największego zagrożenia w Azji⁸⁴. Natomiast amerykański sekretarz obrony Ashton Carter powiedział, że Półwysep Koreański jest obecnie jedynym miejscem, gdzie wojna może wybuchnąć zupełnie niespodziewanie⁸⁵.

Relacje międzykoreańskie, które przejawiały się w rozmowach politycznych (szczyty przywódców Pjongjang 2000⁸⁶ i 2007⁸⁷), ekonomicznych (wymiana handlowa i Specjalne Strefy Ekonomiczne) oraz humanitarnych (spotkania podzielonych wojną koreańską rodzin), znacznie pogorszyły się po śmierci Kim Dzong-Ila. Jedną z ważniejszych inicjatyw w dobie rządów obecnego reżimu była inicjatywa z 2014 r.

Dnia 29 grudnia 2014 r. władze Korei Południowej zaproponowały północnokoreańskiemu sąsiadowi podjęcie wielotematycznych rozmów na wysokim szczeblu, które mogłyby położyć grunt pod zjednoczenie Korei. Miałyby one

---

⁸¹ M. DANIELEWSKI, *Pjongjang: MAEA: „Zaobserwowaliśmy prace remontowe w Ośrodku Badań Jądrowych w Jongbion”*, <http://www.polska-azja.pl/2015/09/09/pjongjang-maea-zaobserwowalismy-prace-remontowe-w-osrodku-badan-jadrowych-w-jongbion/> [dostęp: 26.10.2015].

⁸² A. GUZOWSKI, *Obozy koncentracyjne w Korei Północnej*, [w:] J. WŁODARSKI, K. ZAJDLER, M. BURDELSKI (red.), *Korea w oczach Polaków*, s.147-149.

⁸³ W. CHABER, *ONZ wydała rezolucję potępiającą nieprzestrzeganie praw człowieka w Korei Północnej*, <http://www.polska-azja.pl/2014/11/19/onz-wydal-rezolucje-potepiajaca-nieprzestrzeganie-praw-czlowieka-w-korei-polnocnej/> [dostęp: 7.10.2015].

⁸⁴ W. CHABER, *USA: Korea Północna największym zagrożeniem na Pacyfiku*, <http://www.polska-azja.pl/2014/12/05/usa-korea-polnocna-najwiekszym-zagrozeniem-na-pacyfiku/> [dostęp: 23.11.2015].

⁸⁵ M. DANIELEWSKI, *Ashton Carter: Korea Północna nie ma szans na zwycięstwo ze Stanami Zjednoczonymi*, <http://www.polska-azja.pl/2015/09/02/ashton-carter-korea-polnocna-nie-ma-szans-na-zwyciestwo-ze-stanami-zjednoczonymi/> [dostęp: 10.10.2015].

⁸⁶ W.J. DZIAK, *Korea pokój czy wojna*, Świat Książki, Warszawa 2003, s.195.

⁸⁷ L. BUCZEK, *Trends in the Political and Economic Cooperation of the Koreas Since the last Inter-korean Summit*, „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne” 2013, nr 40, s. 147.

dotyczyć rozdzielonych rodzin, współpracy gospodarczej i wspólnych projektów⁸⁸. KRL-D wyraziła gotowość do rozmów.

Pomimo że Unia Europejska nie jest zaangażowana w Rozmowy sześciopstronne, także zauważa problemy Półwyspu Koreańskiego jako zagrożenie dla bezpieczeństwa światowego. Zaliczyła Republikę Korei do grona strategicznych partnerów w Azji, wymieniając ją w Strategii Bezpieczeństwa z 2003 r.⁸⁹ Od 2004 r., czyli od największego w historii UE jej rozszerzenia, Unia wzmocniła zainteresowania Koreą Północną w ramach Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa. Polityka wobec KRL-D koncentrowała się głównie na kwestiach bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim⁹⁰.

FTA EU-Korea miała nie tylko wymiar ekonomiczny, ale także strategiczny. Kolejne rządy Republiki Korei poprzez sieć umów FTA z różnymi częściami świata starały się wzmocnić bezpieczeństwo i zachować pokój na Półwyspie Koreańskim⁹¹. Ponadto Korea będąc członkiem G 20 i gospodarzem Szczytu G 20 w Seulu w 2010 r., odegrała znaczącą rolę w tworzeniu globalnej sieci bezpieczeństwa finansowego w postaci reformy Międzynarodowego Funduszu Walutowego⁹². Podpisano wówczas tzw. konsensus seulski, czyli wspólną politykę rozwoju gospodarczego, która miała zastąpić dotychczas obowiązujący „konsensus waszyngtoński”⁹³.

WNIOSKI

Program nuklearny Korei Północnej stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim, lecz z punktu widzenia tego państwa jest on gwarantem bezpieczeństwa.

Mechanizmy międzynarodowe utworzone za rządów Kim Dzong-Ila: zarówno powstała w celu rozwiązania problemu nuklearnego organizacja KEDO,

---

⁸⁸ W. CHABER, *Korea Południowa proponuje Pjongjangowi rozmowy na wysokim szczeblu*, <http://www.polska-azja.pl/2014/12/30/korea-poludniowa-proponuje-pjongjangowi-rozmowy-na-wysokim-szczeblu/> [dostęp: 4.12.2015].

⁸⁹ The European External Action Service, *EU-Asia Security Factsheet*, s. 1.

⁹⁰ MOOSUNG LEE, *The EU's Korea relationship: enlargement effects*, „Asia-Europe Journal” 5(2007), nr 3, s. 372.

⁹¹ WOOSIK MOON, *Whither East Asian economic integration? Korea's regionalization cum globalization strategy*, „Asia-Europe Journal” 9(2011), nr 1, s. 38.

⁹² Tamże, s. 39.

⁹³ A. MARX, J. WOUTERS, WOOSIK MOON, YEONGSEOP RHEE, SUNHEE PARK, *EU-Korea relations in a changing world project: main results and recommendations*, „Asia-Europe Journal” 12(2014), nr 3, s. 240.

jak i mechanizm wielostronnych negocjacji o nazwie „Rozmowy sześciostronne” nie spełniły pokładanych w nich nadziei. Obecnie nie ma innych ekwiwalentów, przez co reżim Kim Dzong Una wydaje się jeszcze bardziej nieprzewidywalny.

Problemem dla bezpieczeństwa Półwyspu Koreańskiego jest niewątpliwie podział na dwa państwa koreańskie. Przyszłe zjednoczenie trwale zniwelowałoby zagrożenie wojny, jednak zanim to nastąpi, wielu ekspertów zadaje sobie pytanie, czy bezpieczny Półwysep Koreański jest fikcją, czy może jest to możliwe? Zjednoczenie państw koreańskich niestety nie jest kwestią samych Koreańczyków, ale także mocarstw zaangażowanych w sprawy Półwyspu. To z jednej strony opóźnia proces zjednoczenia, a z drugiej wręcz uniemożliwia go w przypadku działań państw, dla których zjednoczona Korea byłaby nie na rękę. Państwa zaangażowane w sprawy Półwyspu Koreańskim są jednocześnie odpowiedzialne za obecną sytuację i związane z nią problemy bezpieczeństwa.

BIBLIOGRAFIA

ŹRÓDŁA PRAWA

- Układ o rozejmie w Panmundżom 27 lipca 1953 r. Tłumaczenie Manfred Lachs, *Rozejm w Korei: Zagadnienia prawne*, PWN, Warszawa 1953, *passim*, oryginał dokumentu znajduje się w Muzeum Historii Współczesnej w Seulu.
- The Treaty On The Non-Proliferation Of Nuclear Weapons, 1 lipca 1968, „Inventory of International Nonproliferation Organizations and Regimes”. Center for Nonproliferation Studies, 1993-
- Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1718, S/RES/1718 (2006).
  - Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1874, S/RES/1874 (2009).
  - Resolution 2094 (2013), Adopted by the Security Council at its 6932 nd meeting, on 7 March 2013, S/RES/2094 (2013), s. 1-10.

LITERATURA

- ANTONOWICZ Lech, *Podręcznik prawa międzynarodowego*, LexisNexis, Warszawa 2008.
- BEDNARZ Karolina, Korea Płn. wystrzeliła w stronę Japonii dwie rakiety krótkiego zasięgu, <http://www.polska-azja.pl/2014/07/13/korea-pln-wystrzelila-w-strone-japonii-dwie-rakiety-krotkiego-zasiegu/> [dostęp: 11.11.2015].
- BEHRENDT Paweł, Północnokoreański przemyt w Panamie, <http://www.polska-azja.pl/2013/07/30/p-behrendt-polnocnokoreanski-przemyt-w-panamie/> [dostęp: 9.10.2015].
- BOBER Andrzej, *Korea zjednoczona – szansa czy utopia?*, Wydawnictwo Kwiat Orientu, Skarżysko-Kamienna 2013.

- BUCZEK Lech, *Prawnomiędzynarodowy status Republiki Korei i Koreańskiej Republiki Ludowo-demokratycznej*, Lublin 2011 (niepublikowana praca doktorska).
- BUCZEK Lech, *Rozmowy sześciop stronne – polityczne i prawne instrumenty łagodzenia napięć na Półwyspie Koreańskim*, [w:] Józef WŁODARSKI, Kamil ZAJDLER, Marcei BURDELSKI (red.), *Korea w oczach Polaków*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012, s. 261-272.
- BUCZEK Lech, *Trends in the Political and Economic Cooperation of the Koreas Since the last Inter-korean Summit*, „*Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne*” 2013, nr 40, s. 146-159.
- CARPENTER Ted G., BANDOW Doug, *The Korean Conundrum: America’s Troubled Relations with North and South Korea*, Palgrave Macmillan, New York 2004.
- CHABER Wojciech, 38 North: Korea Północna rozbudowuje kompleks wyrzutni raketowej, <http://www.polska-azja.pl/2015/05/30/38-north-korea-polnocna-rozbudowuje-kompleks-wyrzutni-raketowej/> [dostęp: 9.12.2015].
- CHABER Wojciech, Amerykański wywiad: Korea Północna bliska zainstalowania rakiet międzykontynentalnych, <http://www.polska-azja.pl/2015/03/30/amerykanski-wywiad-korea-polnocna-bliska-zainstalowania-rakiet-miedzykontynentalnych/> [dostęp: 7.10.2015].
- CHABER Wojciech, Budowa nowej wyrzutni rakiet w Korei Północnej bliska ukończenia, <http://www.polska-azja.pl/2014/08/23/budowa-nowej-wyrzutni-rakiet-w-korei-polnocnej-bliska-ukonczenia/> [dostęp: 1.11.2015].
- CHABER Wojciech, Chińscy eksperci ostrzegają przed dalszym rozwojem północnokoreańskiej broni atomowej, <http://www.polska-azja.pl/2015/04/23/chinscy-eksperci-ostrzegaja-przed-dalszym-rozwojem-polnocnokoreańskiej-broni-atomowej/> [dostęp: 6.10.2015].
- CHABER Wojciech, Korea Południowa proponuje Pjongjangowi rozmowy na wysokim szczeblu, <http://www.polska-azja.pl/2014/12/30/korea-poludniowa-proponuje-pjongjang-owi-rozmowy-na-wysokim-szczeblu/> [dostęp: 4.12.2015].
- CHABER Wojciech, Korea Północna buduje obiekty wojskowe na wyspie granicznej, <http://www.polska-azja.pl/2015/05/26/korea-polnocna-buduje-obiekty-wojskowe-na-wyspie-granicznej/> [dostęp: 3.12.2015].
- CHABER Wojciech, Korea Północna przeprowadziła test nowej rakiety, <http://www.polska-azja.pl/2015/02/08/korea-polnocna-przeprowadzila-test-nowej-rakiety/> [dostęp: 25.11.2015].
- CHABER Wojciech, Korea Północna wystrzeliła pięć rakiet w Morze Japońskie, <http://www.polska-azja.pl/2014/08/14/korea-polnocna-wystrzelila-piec-rakiet-w-morze-japonskie/> [dostęp: 30.10.2015].
- CHABER Wojciech, Korea Północna wystrzeliła podwodną raketę balistyczną, <http://www.polska-azja.pl/2015/05/09/korea-polnocna-wystrzelila-podwodna-rakiete-balistyczna/> [dostęp: 2.12.2015].
- CHABER Wojciech, Korea Północna wystrzeliła siedem rakiet ziemia-powietrze, <http://www.polska-azja.pl/2015/03/13/korea-polnocna-wystrzelila-siedem-rakiet-ziemia-powietrze/> [dostęp: 17.11.2015].
- CHABER Wojciech, Korea Północna wystrzeliła trzy rakiety krótkiego zasięgu, <http://www.polska-azja.pl/2015/06/15/korea-polnocna-wystrzelila-3-rakiety-krotkiego-zasiegu/> [dostęp: 5.10.2015].

- CHABER Wojciech, Korea Północna wystrzeliła trzy rakiety w Morze Japońskie, <http://www.polska-azja.pl/2014/09/07/korea-polnocna-wystrzelila-trzy-rakiety-w-morze-japonskie/> [dostęp: 5.10.2015].
- CHABER Wojciech, Korea Północna wysyła czołgi na tereny graniczące z Chinami, <http://www.polska-azja.pl/2014/08/24/korea-polnocna-wysyla-czolgi-na-tereny-graniczace-z-chinami/> [dostęp: 8.10.2015].
- CHABER Wojciech, Korea Północna: Łódź patrolowa przekroczyła granicę morską, <http://www.polska-azja.pl/2014/09/20/korea-polnocna-lodz-patrolowa-przekroczyyla-granice-morska/> [dostęp: 8.12.2015].
- CHABER Wojciech, MAEA potwierdza wznowienie prac północnokoreańskiego reaktora atomowego, <http://www.polska-azja.pl/2014/09/13/maea-potwierdza-wznowienie-prac-polnocnokoreańskiego-reaktora-atomowego/> [dostęp: 6.10.2015].
- CHABER Wojciech, ONZ wydała rezolucję potępiającą nieprzestrzeganie praw człowieka w Korei Północnej, <http://www.polska-azja.pl/2014/11/19/onz-wydal-rezolucje-potepiajaca-nieprzestrzeganie-praw-czlowieka-w-korei-polnocnej/> [dostęp: 7.10.2015].
- CHABER Wojciech, Trwa Forum Regionalne ASEAN z udziałem przedstawicieli Korei Północnej, <http://www.polska-azja.pl/2014/08/10/trwa-forum-regionalne-asean-z-udzialem-przedstawicieli-korei-polnocnej/> [dostęp: 7.12.2015].
- CHABER Wojciech, USA: Korea Północna największym zagrożeniem na Pacyfiku, <http://www.polska-azja.pl/2014/12/05/usa-korea-polnocna-najwiekszym-zagrozeniem-na-pacyfiku/> [dostęp: 23.11.2015].
- CHABER Wojciech, Wicepremier Korei Północnej odbędzie serię wizyt w Europie, <http://www.polska-azja.pl/2014/09/03/wicepremier-korei-polnocnej-odbędzie-serie-wizyt-w-europie/> [dostęp: 18.10.2015].
- CHABER Wojciech, Wymiana ognia na granicy między Koreańczykami, <http://www.polska-azja.pl/2014/10/20/wymiana-ognia-na-granicy-miedzy-koreanczykami/> [dostęp: 16.12.2015].
- CHOJNOWSKI Arkadiusz, Charakterystyka głównych motywów i przyczyn rozpoczęcia programu nuklearnego przez Koreańską Republikę Ludowo-Demokratyczną, [w:] Józef WŁODARSKI, Kamil ZAILLER, Marcel BURDELSKI (red.), Korea w oczach Polaków, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012.
- CISZEWSKA Alicja, Korea Północna: Wystrzelona rakietą rozbiła się, <http://www.polska-azja.pl/2012/04/13/korea-polnocna-wystrzelona-rakieta-rozbila-sie/> [dostęp: 15.06.2015].
- CISZEWSKA Alicja, Pjongjang kończy budowę nowego reaktora wodnego, <http://www.polska-azja.pl/2012/05/17/pjongjang-konczy-budowe-nowego-reaktora-wodnego/> [dostęp: 05.11.2015].
- CISZEWSKA Alicja, Pjongjang powiększył potencjał militarny, <http://www.polska-azja.pl/2012/01/06/phenian-powiekszy-potencjal-militarny/> [dostęp: 12.11.2015].
- DANIELEWSKI Mateusz, Ashton Carter: Korea Północna nie ma szans na zwycięstwo ze Stanami Zjednoczonymi, <http://www.polska-azja.pl/2015/09/02/ashton-carter-korea-polnocna-nie-ma-szans-na-zwyciestwo-ze-stanami-zjednoczonymi/> [dostęp: 10.10.2015].
- DANIELEWSKI Mateusz, Korea Północna: Kim Dzong Un wprowadził „quasi-stan wojenny”, <http://www.polska-azja.pl/2015/08/21/korea-polnocna-kim-dzong-un-wprowadzil-quasi-stan-wojenny/> [dostęp: 6.12.2015].

- DANIELEWSKI Mateusz, Korea Północna: Północnokoreański dron przeleciał nad strefą zdemilitaryzowaną, <http://www.polska-azja.pl/2015/09/02/korea-polnocna-polnocno-koreanski-dron-przelecial-nad-strefa-zdemilitaryzowana/> [dostęp: 1.11.2015].
- DANIELEWSKI Mateusz, Korea Północna: Północnokoreański Komitet ds. Pokojowego Zjednoczenia Korei oskarżył Koreę Południową o prowokację militarną, <http://www.polska-azja.pl/2015/09/25/korea-polnocna-polnocnokoreanski-komitet-ds-pokojowego-zjednoczenia-korei-oskarzyl-koree-poludniowa-o-prowokacje-militarna/> [dostęp: 4.10.2015].
- DANIELEWSKI Mateusz, Pjongjang: MAEA: „Zaobserwowaliśmy prace remontowe w Ośrodku Badań Jądrowych w Jongbion”, <http://www.polska-azja.pl/2015/09/09/pjongjang-maea-zaobserwowalismy-prace-remontowe-w-osrodku-badan-jadrowych-w-jongbion/> [dostęp: 26.10.2015].
- DANIELEWSKI Mateusz, Korea Północna: Pjongjang wystrzelił raketę dalekiego zasięgu na orbitę, <http://www.polska-azja.pl/2016/02/07/korea-polnocna-pjongjang-wystrzelil-rakiete-dalekiego-zasiegu-na-orbite/> [dostęp: 8.02.2016].
- DOLEŚNIAK-HARCZUK Olga, Spod ciemnej gwiazdy, „Niezależna Gazeta Polska Nowe Państwo” 2011, nr 12, s. 59-61.
- DZIAK Waldemar Jan, Korea pokój czy wojna, Świat Książki, Warszawa 2003.
- GEŃGOTEK Maria, Korea Północna opracowała drona, <http://www.polska-azja.pl/2014/03/09/korea-polnocna-opracowala-drona/> [dostęp: 31.10.2015].
- GEŃGOTEK Maria, Korea Północna strzelała niedaleko okrętu patrolowego Korei Południowej, <http://www.polska-azja.pl/2014/05/22/korea-polnocna-strzelala-niedalekookretu-patrolowego-korei-poludniowej/> [dostęp: 16.10.2015].
- GEŃGOTEK Maria, Korea Północna: Wystrzał raket i odpowiedź Seulu, <http://www.polska-azja.pl/2014/04/02/korea-polnocna-wystrzal-raket-i-odpowiedz-seulu/> [dostęp: 22.12.2015].
- GEŃGOTEK Maria, Korea Północna: Wystrzał raket niedaleko strefy zdemilitaryzowanej, <http://www.polska-azja.pl/2014/07/15/korea-polnocna-wystrzal-raket-niedaleko-strefy-zdemilitaryzowanej/> [dostęp: 12.09.2015].
- GUZOWSKI Adam, Obozy koncentracyjne w Korei Północnej, [w:] Józef WŁODARSKI, Kamil ZAJDLER, Marcei BURDELSKI (red.), Korea w oczach Polaków, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012.
- JUN JI-HYE, South vows retaliation against NK mine attack, http://www.koreatimes.co.kr/www/news/nation/2015/08/116_184553.html [dostęp: 10.08.2015].
- KAPA Michał, Ewolucja relacji interkoreańskich po zakończeniu zimnej wojny, [w:] Józef WŁODARSKI, Kamil ZAJDLER, Marcei BURDELSKI (red.), Korea w oczach Polaków, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012.
- KEMPKA Tomasz, Coraz silniejsza współpraca Irańsko-Koreańska, <http://www.polska-azja.pl/2012/12/02/coraz-silniejsza-wspolpraca-iransko-koreanska/> [dostęp: 18.12.2015].
- KEMPKA Tomasz, Kim Dzong Un kieruje rakiety w stronę baz USA, <http://www.polska-azja.pl/2013/03/29/kim-dzong-un-kieruje-rakiety-w-strone-baz-usa/> [dostęp: 20.09.2015].
- KEMPKA Tomasz, KRLD potwierdza przeprowadzenie udanej próby nuklearnej, <http://www.polska-azja.pl/2013/02/12/krl-d-potwierdza-przeprowadzenie-udanej-proby-nuklearnej/> [dostęp: 1.11.2015].
- KEMPKA Tomasz, KRLD wystrzeliła trzy rakiety krótkiego zasięgu, <http://www.polska-azja.pl/2013/05/18/krl-d-wystrzelila-3-rakiety-krotkiego-zasiegu/> [dostęp: 13.10.2015].

- KEMPKA Tomasz, Rezolucja ONZ przyjęta, <http://www.polska-azja.pl/2013/03/07/rezolucja-onz-przyjeta/> [dostęp: 28.10.2015].
- KEMPKA Tomasz, Udana próba raketowa, <http://www.polska-azja.pl/2012/12/12/udana-proba-raketowa-2/> [dostęp: 1.11.2015].
- KIM Kwanok, Changes of the NNSC's Role for Korean Peninsula Security: From Supervising Armistice to Making Peace, [w:] Role of the NNSC in shaping the security architecture at the Korean Peninsula after signing of the Armistice Agreement, Embassy of the Republic of Poland in Seoul, Seul 2013.
- KIM PYONG-GWAN, GI-WOOK Shin and STRAUB David, Beyond North Korea: Future Challenges to South Korea's Security, CA: Walter H. Shorenstein Asia-Pacific Research Center, Stanford 2011.
- MARX Axel, WOUTERS Jan, WOOSIK MOON, YEONGSEOP RHEE, SUNHEE PARK, EU–Korea relations in a changing world project: main results and recommendations, „Asia-Europe Journal” 12(2014), nr 3, s. 231-250.
- MOOSUNG Lee, The EU's Korea relationship: enlargement effects, „Asia-Europe Journal” 5(2007), nr 3.
- PACUŁA Przemysław, Przyszłość Korei Północnej, „Bezpieczeństwo Narodowe” 2012, nr 3/4, s. 181-198.
- POLKOWSKA Marta, Korea Południowa: Artyleryjski ostrzał ze strony Północy, <http://www.polska-azja.pl/2010/11/23/korea-poludniowa-artyleryjski-ostrzal-ze-strony-polnocy/> [dostęp: 30.11.2015].
- POLKOWSKA Marta, Korea Północna ma prawie 1000 hakerów. Szkoli ich do cyberataków na globalną skalę, <http://www.polska-azja.pl/2010/10/31/korea-polnocna-ma-prawie-1000-hakerow-szkoli-ich-do-cyberatakow-na-globalna-skale/> [dostęp: 10.10.2015].
- PONS Philippe, Co się dzieje w Korei Północnej?: kryzys i przebudzenie społeczeństwa, „Le Monde diplomatique” (ed. polska) 2011, nr 1, s. 1-11.
- RASIŃSKA Paulina, Byli członkowie IRA szkolili się w Korei Północnej, <http://www.polska-azja.pl/2013/11/17/byli-czlonkowie-ira-szkolili-sie-w-korei-polnocnej/> [dostęp: 12.11.2015].
- RASIŃSKA Paulina, Czy Korea Północna zaopatruje Syrię militarnie?, <http://www.polska-azja.pl/2013/11/15/czy-korea-polnocna-zaopatruje-syrie-militarnie/> [dostęp: 21.10.2015].
- RASIŃSKA Paulina, Korea Południowa pokazuje rakiety, które mogą osiągnąć cele na Północy, <http://www.polska-azja.pl/2013/10/01/korea-poludniowa-pokazuje-rakiety-ktore-moga-dosiegnac-cele-na-polnocy/> [dostęp: 15.11.2015].
- RASIŃSKA Paulina, Korea Północna rozwija nowy typ broni, <http://www.polska-azja.pl/2013/11/06/korea-polnocna-rozwija-nowy-typ-broni/> [dostęp: 5.11.2015].
- RASIŃSKA Paulina, Korea Północna stawia armię w stan gotowości bojowej, <http://www.polska-azja.pl/2013/10/10/korea-polnocna-stawia-armie-w-stan-gotowosci-bojowej/> [dostęp: 3.11.2015].
- ROWIŃSKI Jan, KRL-D – państwo atomowe?, „Sprawy Międzynarodowe” 1992, nr 4-6.
- WIDŁAK Tomasz, Negocjacje atomowe społeczności międzynarodowej z Koreą Północną, [w:] Józef WŁODARSKI, Kamil ZAJDLER, Marcei BURDELSKI (red.), Korea w oczach Polaków, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012, s. 243-260.
- WOOSIK Moon, Whither East Asian economic integration? Korea's regionalization cum globalization strategy, „Asia-Europe Journal” 9(2011), nr 1.

INNE

<http://www.polska-azja.pl/2012/03/20/krld-d-zaprasza-inspektorow-onz/>
Korea Płn. utworzyła specjalny oddział ds. cyber-wojny, wiadomości wp.pl,
<http://wiadomosci.wp.pl/kat,1356,title,Korea-Pln-utworzyla-specjalny-oddzial-ds-cyber-wojny,wid,11094649,wiadomosc.html?ticaid=11613c>
Korea Płn., Hamas kupował broń od Korei Północnej?, <http://www.polska-azja.pl/2010/05/12/korea-pn-hamas-kupowal-bron-od-korei-polnocnej/>
Korea Płn., Kim Dzong Il potwierdza zamiar usunięcia broni nuklearnej, <http://www.polska-azja.pl/2010/02/10/23247/>
KRLD testuje pociski KN-02, <http://www.polska-azja.pl/2012/01/13/krld-testuje-pociski-kn-02/> [dostęp: 1.10.2015].
<http://fakty.interia.pl/swiat/news-incydent-na-morzu-zoltym-strzaly-ostrzegawcze-w-kierunku-okr,nld,2141329> [dostęp: 8.02.2016].
The European External Action Service, EU-Asia Security Factsheet, s. 1.

ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA NA PÓŁWYSPIE KOREAŃSKIM
ZA RZĄDÓW KIM DZONG UNA

S t r e s z c z e n i e

Ze względu na specyfikę reżimu północnokoreańskiego przyszłe wydarzenia na Półwyspie Koreańskim są trudne do przewidzenia, a niektóre z nich prowadzą do destabilizacji i negatywnie wpływają na bezpieczeństwo regionalne i globalne. Wydarzenia te można podzielić na trzy grupy: incydenty związane z północnokoreańskim programem atomowym i raketowym; incydenty zbrojne i sytuacje, które zaogniają stosunki interkoreańskie, oraz sytuacje o charakterze międzynarodowym wpływające na bezpieczeństwo półwyspu.

Artykuł stanowi chronologiczny zbiór zdarzeń, które posegregowane w powyżej przedstawionych kategoriach, mają istotny wpływ na bezpieczeństwo na Półwyspie Koreańskim. Są to wydarzenia, które miały miejsce od przejścia władzy przez następcę Kim Dzong-Ila, jego najmłodszego syna Kim Dzong Una.

Słowa kluczowe: Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna; bezpieczeństwo; program atomowy; incydenty zbrojne; Rozejm z Panmundżomu

SECURITY RISKS ON THE KOREAN PENINSULA
DURING THE REGIME OF KIM JONG-UN

S u m m a r y

At the regional and global security level, the issue of security in the Korean Peninsula is a serious problem. After Kim Jong Un has taken power in 2011 many experts wondered whether he could consolidate the power and if any member of the state apparatus (the Workers' Party of Korea or the army) would hold the real power in the DPRK. Recent years show that the successor

of Kim Jong-il (1994-2011) is reinforcing his authority by eliminating potential political opponents and continuing his father's policy through developing nuclear and missile programme. These actions have serious impact on the destabilization of the situation in the region. The security problem on the Korean Peninsula includes three issues. The first is the nuclear and missile programme in North Korea. The second is the threat of war between the Koreas and the possible repercussions of the conflict. Formally, since the outbreak of the Korean War (1950-1953) these countries remain at war because they have only signed an armistice agreement, and not a peace treaty.

Artificially divided after the World War II, the Korean Peninsula, still struggling with the problems of the future unification of Korea, found itself in the clinch of the interests of great world powers. The third issue is that the international consequences of changing the status quo in Korea and regional consequences of reunification have significant impact on the balance of power and security in Asia.

Key words: Democratic People's Republic of Korea; security; nuclear programme; military incidents; Korean Armistice Agreement in Panmunjom